

Choroba Alzheimera

ARKUSZ INFORMACYJNY ZE SZWEDZKIEGO CENTRUM DEMENCJI

Alzheimers sjukdom • faktablad på polska

Najczęstszy rodzaj demencji

Choroba Alzheimera jest spowodowana uszkodzeniem mózgu, które utrudnia myślenie, planowanie i komunikowanie się. Choroba Alzheimera jest najczęstszym rodzajem demencji – zwanej również chorobą poznawczą – i stanowi około dwóch trzecich wszystkich przypadków.

Ryzyko wzrasta wraz z wiekiem

Szacuje się, że blisko 100 000 osób w Szwecji cierpi na chorobę Alzheimera. Choroba ta jest rzadkością przed 65 rokiem życia, po czym ryzyko jej wystąpienia wzrasta wraz z wiekiem. Szacuje się, że u 20 procent osób w wieku powyżej 80 lat rozwinął się Alzheimer.

Co dzieje się w mózgu?

W chorobie Alzheimera białko zwane *beta-amyloidem* zaczyna się sklejać i gromadzić między komórkami mózgu. Wewnątrz komórek mózgowych tworzą się małe splątki białka zwane *fibrylami*, które uniemożliwiają transport ważnych substancji odżywczych. Te patologiczne zmiany rozprzestrzeniają się stopniowo i powodują uszkodzenie coraz większej części mózgu. Przebieg choroby często rozciąga się na wiele lat.

Choroba rozwija się powoli

Choroba Alzheimera może być trudna do wykrycia, ponieważ pierwsze objawy pojawiają się stopniowo. Wczesne objawy zwykle obejmują zapominanie i dezorientację, nawet w znanym środowisku. Trudniej jest uczyć się nowych rzeczy. Rzeczy, które wcześniej były nieskomplikowane, stają się trudne do zaplanowania i wykonania. Lęk i depresja są również często związane z chorobą.

Wczesne objawy Alzheimera

- większe trudności w uczeniu się nowych rzeczy
- zapominanie rzeczy, które wydarzyły się niedawno
- problemy ze znajdowaniem słów

Objawy stają się silniejsze i liczniejsze

Choroba Alzheimera może trwać przez wiele lat. Stopniowo coraz więcej funkcji ulega zaburzeniu, takich jak mowa, postrzeganie czasu i zdolność oceny sytuacji. Komunikowanie się również staje się trudniejsze. W końcu pojawia się konieczność otrzymywania pomocy przy ubieraniu się, utrzymaniu higieny i pielęgnacji osobistej. Ostatecznie potrzebna jest również pomoc i wsparcie ze strony lokalnych służb zdrowia i opieki społecznej.

Wczesna diagnoza

Dobrze jest otrzymać wczesnie diagnozę. Dlatego jeśli podejrzewasz chorobę Alzheimera, skontaktuj się z lekarzem. Choroba nie może zostać potwierdzona za pomocą prostego testu. Zamiast tego diagnoza opiera się na szeregu różnych testów i badań, a także wywiadów z krewnymi.

Leczenie i postępowanie

Uzyskanie przyczyny objawów ułatwia planowanie najlepszego i wartościowego życia. Pomoce domowe i inne rodzaje wsparcia mogą ułatwić codzienne życie na różne sposoby. Oprócz tego istotne jest zapewnienie osobie spokoju i ciszy, ponieważ stres często nasila objawy.

Na dzień dzisiejszy istnieją leki, które mogą złagodzić objawy, zwłaszcza we wczesnych stadiach choroby. Badania nad chorobą Alzheimera poczyniły jednak w ostatnich latach ogromne postępy i opracowywane są leki, które mogą również opóźnić postęp choroby.

© Svenskt Demenscentrum

Więcej informacji i arkusze informacyjne w języku polskim są dostępne na stronie internetowej Svenskt Demenscentrum: www.demenscentrum.se/pl

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, (08) 690 5800, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se

Alzheimers sjukdom

FAKTABLAD FRÅN SVENSKT DEMENSCENTRUM

Den vanligaste demenssjukdomen

Alzheimers sjukdom orsakas av skador i hjärnan som gör det svårare att tänka, planera och kommunicera. Alzheimer är den vanligaste demenssjukdomen – eller kognitiva sjukdomen som man också säger – och står för runt två tredjedelar av samtliga fall.

Risken ökar med åren

I Sveriges beräknas närmare 100 000 personer vara drabbade av alzheimer. Sjukdomen är ovanlig före 65 år, därefter ökar risken att insjukna med stigande ålder. Hos personer som är 80 år eller äldre beräknas 20 procent ha utvecklat alzheimer.

Vad händer i hjärnan?

Vid Alzheimers sjukdom börjar proteinet *beta-amyloid* klumpa ihop sig och lagras mellan hjärnans nervceller. Inuti cellerna bildas *fibriller*, små garnnystan som förhindrar transporten av viktiga näringsämnen. Dessa sjukliga förändringar sprider sig och gradvis skadas en allt större del av hjärnan. Sjukdomsförloppet sträcker sig ofta över många år.

Sjukdomen kommer smygande

Alzheimer kan vara svår att upptäcka eftersom de första symtomen kommer smygande. Tidiga tecken brukar vara glömska och problem med att orientera sig, även i kända miljöer. Det blir svårare att lära sig nytt och saker som tidigare var okomplicerade blir besvärliga att planera och utföra. Även oro och nedstämdhet tillhör ofta sjukdomsbilden.

Tidiga tecken på alzheimer

- svårare att lära sig nya saker
- glömmar bort saker som nyligen hänt
- problem med att hitta ord

Symtomen blir fler och starkare

Alzheimer kan pågå i många år. Gradvis försämras allt fler funktioner, till exempel språk, tidsuppfattning och omdöme. Det blir även svårare att kommunicera. Hjälp med påklädning, hygien och personlig vård blir så småningom nödvändigt. Efterhand behövs även hjälp och stöd från samhällets vård och omsorg.

Tidig diagnos

Det är bra att få en tidig diagnos. Kontakta därför en läkare om du misstänker Alzheimers sjukdom. Sjukdomen går inte att fastställa genom ett enkelt prov. Diagnosen bygger istället på en rad olika tester och undersökningar, liksom intervjuer med anhöriga.

Bemötande och behandling

Att få en förklaring till symtomen ökar möjligheterna att planera för ett så bra och meningsfullt liv som möjligt. Hjälpmedel och annat stöd kan på olika sätt underlätta vardagen. Det är också viktigt att försöka skapa lugn och ro runt personen – stress förstärker ofta symtomen.

I dag finns läkemedel som kan lindra symtomen, främst i ett tidigt skede. Men alzheimerforskningen har gjort stora framsteg på senare år och läkemedel som även kan fördröja sjukdomsförloppet är under utveckling.

2025 • Svenskt Demenscentrum ©

Fler faktablad på olika språk kan skrivas ut från Svenskt Demenscentrums webbplats:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se